

ØKOLOGI kongres 2021

Claus Meyer

25.-26. NOVEMBER
VI SES PÅ VINGSTED
HOTEL & KONFERENCECENTER

ØKOLOGIKONGRES 21 FREMTIDENS ROBUSTE LØSNING

Foto Miklos Szabo

VELKOMMEN TIL ØKOLOGIKONGRES 2021

Økologien har været inde i en rivende udvikling både fagligt og kommercielt, som har resulteret i en stor økologisk vækst. Væksten fremgår af:

- Det stigende økologiske areal
- Antallet af økologiske landmænd
- Det store udbud af økologiske fødevarer
- De økologiske varers markedsandel

Økologisk vækst og et mål om fordobling af økologien frem mod 2030 stiller dog også store krav til den økologiske produktion. Vi skal derfor hele tiden udvikle os og blive dygtigere, så vi er parate til at imødekomme morgendagens krav til den økologiske fødevarerproduktion.

Både i Danmark, og inden for EU er der fokus på at øge selvforsyningsgraden inden for økologien. Det skal bl.a. ske via en større lokal produktion af protein, mere økologisk udsæd og en udfasning af konventionel gødning, foder m.m. Derfor er vi rigtig glade for at præsentere programmet for Økologikongres 2021, hvor der er fokus på selvforsyning, lokalforsyning og robusthed.

Få den nyeste faglige viden om økologi

Kongressen byder på 38 spændende sessioner, hvor rådgivere, forskere, landmænd og andre eksperter formidler den nyeste viden inden for alle produktionsgrene. Vi ser

på tendenser og muligheder samt debatterer, hvordan vi sikrer en øget selvforsyningsgrad inden for økologisk fødevarerproduktion.

Med det store udbud af oplæg har du mulighed for at sammensætte dit eget kongresprogram, der passer til lige netop dine interesser. Du får også rig mulighed for at udveksle erfaringer med andre økologer og dele et godt grin ved årets kongresmiddag. Kongressen er for alle økologer – nye såvel som erfarne økologiske landmænd, rådgivere, virksomheder, forskere, studerende og folk fra foodservicesektoren. Kort sagt en kongres for alle, der interesserer sig for økologi.

Vel mødt til Økologikongres 2021.

Hans Erik Jørgensen
Formand for Økologisektionen i Landbrug & Fødevarer

Per Kølster
Formand for Økologisk Landsforening

Steen Nørgaard Madsen
I formandskabet for Landbrug & Fødevarer

PROGRAM torsdag 25. november 2021

 Sessionen eller dele af sessionen foregår på engelsk

09:00 - 10:00	Ankomst og registrering Kaffe, te og brød				
10:00 - 10:15	Kongressen åbnes v. fødevareminister Rasmus Prehn				
10:15 - 11:30	PLENUM 1 ØKOLOGI – EN ROBUST LØSNING				
11:30 - 12:00	Pause: Udstilling og netværk Kaffe og te				
12:00 - 13:00	A1 PLANTER Robust planteavl – tager du udfordringen op?	A2 KVÆG To tons lokalt økologisk protein pr. hektar fra græsmarken	A3 FJERKRÆ 100 procent økologisk og lokal fodring af fjerkræ	A4 BIODIVERSITET Nyttedyr til biologisk bekæmpelse i åbne produktionssystemer	A5 GRÆSPROTEIN Græsprøtein – et bæredygtigt lokalt foderprotein
13:00 - 14:00	Frokost				
14:00 - 14:45	B1 PLANTER Bedre brug af efterafgrøder 	B2 KVÆG Lokalt dyrket protein og fedt til malkekøer	B3 FJERKRÆ Restprodukter som foder til fjerkræ	B4 SKOVLANDBRUG Skovlandbrug – en introduktion 	B5 FRUGT OG BÆR Robust økologisk avl af frugt og bær
14:45 - 15:15	Pause: Udstilling og netværk Kaffe, te og kage				
15:15 - 16:15	C1 PLANTER Samdyrkning	C2 KVÆG Ko og kalv sammen	C3 GRIS Avl af robuste, økologiske grise	C4 SKOVLANDBRUG Skovlandbrug – status og potentiale under danske forhold	C5 AQUAKULTUR Økologisk akvakultur – en niche i vækst til gavn for lokal og robust fødevareproduktion
16:15 - 16:45	Pause: Udstilling og netværk Kaffe og te				
16.45 - 17:30	D1 PLANTER DM i jordfrugtbarhed	D2 KVÆG Vejen til økologisk mælk og kød på 100 procent græs	D3 GRIS Grovfoder og restprodukter til grise	D4 BIODIVERSITET Biodiversitet på gårdniveau	D5 ROBUSTE ØKO-BEDRIFTER Bæredygtighed og klimaneutralitet i praksis på Shimpling Park Farm
17:30 - 18:00	Netværk og udstilling				
19:00 - 00:00	Kongresmiddag				

PROGRAM fredag 26. november 2021

 Sessionen eller dele af sessionen foregår på engelsk

08:00 - 09:00	Ankomst og registrering Kaffe, te og brød				
09:00 - 10:00	PLENUM 2 CIRKULÆRT LANDBRUG				
10:00 - 10:30	Pause: Udstilling og netværk Kaffe og te				
10:30 - 12:00	E1 KLIMA Kend dit klimaaftryk på bedriften	E2 CIRKULÆRT LANDBRUG Resurser og kvalitet af recirkulerede restprodukter	E3 REGLER Sådan påvirker nye regler de økologiske mark- og sædskifteplaner	E4 PLANTER Planteprotein til humankonsum	E5 GENERATIONSSKIFTE OG EJERFORMER Veje til et generationsskifte, der er til at betale
12:00 - 13:00	Frokost				
13:00 - 14:00	F1 KLIMA Hvordan kommunikerer vi vores klimaindsats?	F2 CIRKULÆRT LANDBRUG Fremtidens gødning til økologerne: Fra køkken til mark	F3 REGLER Perspektiver for økologisk såsæd under nye regler	F4 PLANTER Regenerativt jordbrug i en økologisk kontekst 	F5 MARKED OG FORBRUG Lokal fødevareforsyning
14:00 - 14:15	Pause Kaffe, te og kage				
14:15 - 15:00	G1 KLIMA / KVÆG Klimaoptimeret produktion af økologiske ungtyre	G2 CIRKULÆRT LANDBRUG Recirkulering gennem biogas og organisering i leverandørforeninger	G3 REGLER Økologiens placering i fremtidens europæiske landbrugspolitik	G4 PLANTER Jordens frugtbarhed og mikrobiologi	G5 BIODYNAMISK Biodynamisk dyrkning er revitalisering
15:00 - 15:15	Pause Kaffe og te				
15:15 - 16:00	PLENUM 3 MERE LIV – STØRRE OPLEVELSER I MUNDEN				

PLENUM 1

Økologi – en robust løsning

ØKOLOGI – EN ROBUST LØSNING

Med økologisk vækst og et mål om en fordobling af økologien frem mod 2030 stilles der større krav. Det gælder selvforsyning, samarbejde, lokal produktion og udfasning af konventionelt input i produktionen, foder, gødning. Men hvordan sikrer vi en balance på bedrifterne mellem hverdagens kampe og fremtidens visioner? Og hvilke metoder og systemer skal vi prioritere for at nå målene for grøn omstilling, et robust landbrug og en fornuftig bundlinje? Plenum 1 sætter rammen for disse diskussioner, som trækker tråde ud til kongressens øvrige sessioner.

OPLÆGSHOLDERE

- **VEJEN MOD EN FORDOBLING AF ØKOLOGIEN**

Fødevareminister RASMUS PREHN åbner Økologikongres 2021 med en tale om økologien som et virkemiddel for den grønne omstilling. Hvad er regeringens ambitioner for Danmarks økologiske udvikling? Og hvordan spiller nationale og europæiske målsætninger sammen om den nødvendige grønne omstilling.

- **ØKOLOGIENS PRINCIPPER – FRA IDEALISME TIL VIRKELIGHED MED ØKONOMISK BALANCE**

PER KØLSTER, aktiv økolog siden 1975, sætter fokus på balancen mellem pragmatisme og dertilhørende økonomiske realiteter sat over for den idealisme, som er økologiens frivillige benskænd. Fra sin start har økologien omfattet en dybtgående forståelse for at arbejde med robusthed, selvforsyning, recirkulering, det lokale, bælgssæd, et grønt køkken mm. Men har iveren for at sikre succes og økonomi sat begrænsninger i forhold til at tage nye skridt med revitalisering og implementering af de økologiske principper?

- **VEJEN TIL DET BÆREDYGTIGE, ROBUSTE LANDBRUG VIA AGRO-ØKOLOGISKE METODER OG SAMTÆNKNING AF SYSTEMER**

MARIE TRYDEMAN KNUDSEN, seniorforsker, Aarhus Universitet, og medlem af Klimarådet, giver os en opdatering på, hvilke perspektiver man bør inddrage i evaluering af landbruget for at opnå robuste systemer under hensyntagen til bæredygtighed.

TOMMY DALGAARD, professor, Aarhus Universitet, fortsætter tråden og giver konkrete bud på, hvilke nye og velkendte, lokalt tilpassede, agro-økologiske metoder og systemer, vi bør se meget mere af i fremtiden, hvis vi skal nå målene for grøn omstilling. Fremtidens fødevarer system kræver en større samtænkning, og vejen til et mere robust, klimatilpasset landbrug omfatter tættere samspil mellem landbrug og natur (såkaldt Nature Based Farming). Det danske økologiske jordbrug er et godt laboratorium for en sådan udvikling.

- **ØKOLOGIENS PRINCIPPER I PRAKSIS**

HANS ERIK JØRGENSEN, økologisk griseproducent, forholder sig til de udfordringer, herunder økonomiske overvejelser, der er i forhold til at leve op til økologiens principper og mål om maksimal bæredygtighed. Hans Erik Jørgensen sætter ord på, hvor økologiens principper og egne visioner møder en virkelighed, som kræver kompromisser.

PLANTER

A1

Robust planteavl – tager du udfordringen op?

Med den nye "Faglig guide til økologiske planteavlere" ved hånden kommer vi på sessionen omkring de faglige sammenhænge i marken og får mulighed for at få det hele til at hænge sammen i en velfungerende og holdbar markplan. Få indspark til, hvordan du giver din økologiske planteproduktion et serviceeftersyn. Den nye guide graver et dybt spadestik og giver et solidt udgangspunkt for samtalen mellem landmand og rådgiver, når der skal lægges markplaner og diskuteres forbedring af udbytter og bæredygtighed. I sessionen inddrages tilhørerne, som bliver bedt om at svare på spørgsmål interaktivt undervejs.

OPLÆGSHOLDERE

- MARGRETHE ASKEGAARD, rådgiver, Ecoviden, giver en rundtur i den faglige guide og sætter fokus på værdifulde koncentratet af resultater fra 25 års forskning og forsøg – krydret med solid erfaringsbaseret viden.
- SØREN BILSTRUP, økologisk planteavl, Spøttrup, og CLAUS ØSTERGAARD, plantechef, ØkologiRådgivning Danmark, demonstrerer en rådgivningssituation med udgangspunkt i guidens spørgsmål til evaluering af markdriftens bæredygtighed.
- SVEN HERMANSEN, chefkonsulent, Innovationscenter for Økologisk Landbrug, slår et slag for, hvorfor man skal have en plan, og han samler op på resultatet fra de interaktive spørgsmål besvaret af sessionens deltagere.

KVÆG

A2

To tons lokalt økologisk protein pr. hektar fra græsmarken

Økologisk foderprotein er dyrt i indkøb, og samtidig er der stigende pres fra de økologiske mejerier om at producere malkekoens foderprotein lokalt. Den største kilde til produktion af protein på ejendommen er typisk kløvergræs, hvor valg af græsblending og slætstrategi er oplagte værktøjer til at øge udbyttet af råprotein. Sessionen opdaterer dig med den nyeste viden på området og præsenterer desuden økonomiske scenarier for valg af strategi for proteinforsyning - herunder økonomien i seks slæt. Endelig præsenteres nye erfaringer med vintervikke og lucerne i græsblendingen.

OPLÆGSHOLDERE

- TORBEN SPANGGAARD FRANDSEN, landskonsulent, SEGES, præsenterer de nyeste resultater fra forsøg med græsblendinger og slætstrategier.
- MORTEN NYLAND CHRISTENSEN, specialkonsulent, SEGES, gennemgår beregninger over økonomien i forskellige strategier for lokal proteinforsyning – herunder økonomien i seks slæt.
- GERT LASSEN, økologisk mælkeproducent, Ellinglund, deler sine positive erfaringer med vintervikke og lucerne i græsblendingen.

FJERKRÆ

A3

100 procent
økologisk og
lokal fodring
af fjerkræ

Krav om bæredygtighed og mere lokal produktion kan betyde, at det snart er slut med at importere økologiske sojaprodukter og andre proteinkilder fra fjerne destinationer. Det er imidlertid ikke uden udfordringer at klare en fodring uden soja, og normerne hos både æglæggere og slagtekyllinger bliver udfordret. Sessionen stiller skarpt på de udfordringer, som en fodring baseret på alene danske råvarer, kan løbe ind i – herunder, at krav om lokale råvarer vil øge prisen på indkøbt foder og betyde en mere usikker forsyning. Sessionen præsenterer resultater fra forsøg og undersøgelser samt erfaringer fra en fjerkræproducent, der fodrer med 100 procent lokale råvarer.

OPLÆGSHOLDERE

- NIELS FINN JOHANSEN, konsulent, Innovationscenter for Økologisk Landbrug, fortæller om de udfordringer, som en fodring uden soja vil give, for at overholde fodernormerne for høns og slagtekyllinger.
- NIELS-JUEL NIELSEN, produktchef, Danish Agro, gennemgår konsekvenser af sammensætning og priser på økologiske fjerkræblandinger, som krav om lokal forsyning kan betyde.
- JAN VOLMAR, økologisk fjerkræproducent, Frydensbjerg, deler sine erfaringer med fodring af høns alene på hjemme-dyrkede og lokale fodermidler.

BIODIVERSITET

A4

Nyttedyr til
biologisk
bekæmpelse
i åbne
produktions-
systemer

Biologisk bekæmpelse har været en stor succes i lukkede produktionssystemer som drivhuse, og der findes over 100 kommercielle nyttedyr, der anvendes til skadedyrsbekæmpelse i drivhuse. En tilsvarende succes mangler for de åbne systemer, blandt andet fordi de nyttedyr, man udsætter, kan forsvinde fra systemet. Et bud på at opnå succes i åbne systemer er at bruge stedfaste nyttedyr som f.eks. myrer. Løsningen kræver dog, at man kan bryde symbiosen mellem myrer og den dertilhørende opformering af bladlus. Sessionen giver dig et overblik over de nyeste muligheder på området og om udfordringer i forhold til at tiltrække og fastholde nyttedyr i åbne systemer.

OPLÆGSHOLDERE

- HANS JOACHIM OFFENBERG, seniorforsker, Aarhus Universitet, fortæller om muligheder og udfordringer med at anvende myrer til bekæmpelse af frostmålerlarver og svampesygdomme i økologisk æbleavl.
- LENE SIGSGAARD, lektor, Københavns Universitet, præsenterer sin viden om nyttedyrs fødebehov og effekter af stribe-dyrkning på skadedyr og deres naturlige fjender.
- VIBEKE LANGER, lektor, Københavns Universitet, og TRINE SCHWENNESEN, konsulent, Innovationscenter for Økologisk Landbrug, giver status på muligheder og udfordringer med aktiv anvendelse af nyttedyr i økologisk raps og hestebønner.

GRÆSPROTEIN

A5

Græsprotein
– et bæredygtigt lokalt
foderprotein

I jagten på lokale økologiske proteinkilder, som helt eller delvist kan erstatte importeret soja, har bioraffineret græsprotein vist lovende takter i en række udviklingsprojekter. Udfordringerne i produktionen af græsprotein har været at optimere dyrkning, høst og raffineringsprocesser samt at dokumentere foderværdien for grise og fjerkræ. Desuden er det vigtigt at kende foderværdien af den fiberrige presserest til drøvtyggere. Sessionen giver dig en status over udviklingsaktiviteterne og præsenterer økonomiske kalkuler for processen og for landmænd, som leverer græs til produktionen.

OPLÆGSHOLDERE

- SØREN KROGH JENSEN, professor, Aarhus Universitet, introducerer tilhørerne til emnet og styrer diskussionen sidst i sessionen.
- ERIK FOG, landskonsulent, Innovationscenter for Økologisk Landbrug, giver et overblik over udviklingsaktiviteterne, og over hvor langt vi er nået med græsprotein.
- TORBEN JENSEN, produktchef, Vestjyllands Andel, fortæller om mulighederne for at erstatte soja med græsprotein i økologiske foderblandinger.
- NIKOLAJ PEDER HANSEN, ph.d.-studerende, Aarhus Universitet, præsenterer nye resultater om foderværdien af græspulp som kvægfoder.
- JACOB KROG, specialkonsulent, SEGES, gennemgår beregninger over økonomien for landmanden i at levere græs til produktion af græsprotein.

PLANTER

B1

Bedre brug af efterafgrøder

Efterafgrøder er værdifulde i forhold til at opnå større udbytter og bedre jordfrugtbarhed samt til at skåne miljøet. En stor pulje af organisk stof i jorden fra efterafgrøder er med til at opretholde høj mikrobiel aktivitet og en pulje af organisk bundet kvælstof og andre næringsstoffer, som frigives, når mikroorganismerne dør. I grøntsagssystemer er kulstofbinding et vigtigt tema, og systemerne kan med fordel udvikles til at binde mere kulstof gennem brug af efterafgrøder. Endelig er det fra i år tilladt at bruge N-fikserende efterafgrøder som pligtige efterafgrøder. For at optimere gødsningen er det vigtigt at kende eftervirkningen af en fikserende efterafgrøde, som kan variere betydeligt.

OPLÆGSHOLDERE

- MALENE HANGSTRUP KRÆFTING, projektleder, Innovationscenter for Økologisk Landbrug, fortæller om, hvordan etablering af efterafgrøder i systemer med dyrkning af grøntsager kan øge kulstofbindingen i jorden.
- TORBEN MATTHIESEN, økologisk planteavler, Jennelgaard, vil dele sine erfaringer med at anvende kløver som grøngødning i vårsæd og vinterraps.
- CHIARA DE NOTARIS, postdoc, Aarhus Universitet, præsenterer den nyeste viden om faktorer, der har betydning for størrelsen af eftervirkning, samt faktorer, der kan påvirke nitratudvaskningen.

KVÆG

B2

Lokalt dyrket protein og fedt til malkekøer

Det kan snart være helt slut med at fodre økologiske malkekøer med importeret soja fra Kina. Således arbejder Landbrug & Fødevarer på at udfase al ikke-europæisk økologisk soja til fodring af husdyr, mens leverandørerne til mejeriet Thise har besluttet helt at ophøre med brug af soja i foderet til køer og kalve fra 1. oktober 2022. Sessionen præsenterer derfor nyeste resultater vedrørende fodring med økologisk protein fra hestebønner, lupiner, ærter og korn til malkekøer. En udfasning af økologiske sojaprodukter betyder også, at jagten går ind på alternative fedtkilder til malkekøerne, og her viser nye forsøg, at fedt fra rapsfrø kan være en interessant mulighed.

OPLÆGSHOLDERE

- MARTIN RIIS WEISBJERG, professor, Aarhus Universitet, præsenterer de nyeste forsøg med økologiske proteinkilder til malkekøer.
- NICOLAJ INGEMANN NIELSEN, chefkonsulent, SEGES, gennemgår resultater fra nye undersøgelser, som viser, at rapsfrø kan være en interessant fedtkilde til den økologiske malkeko.

FJERKRÆ

B3

Restprodukter som foder til fjerkræ

Recirkulerede restprodukter fra fødemiddelindustrien som foder er en oplagt udnyttelse af biprodukter i den animalske produktion. Der er imidlertid flere udfordringer i restprodukter som foder. Det gælder i forhold til fødevare- og økologilovgivning og risikoen for uønskede stoffer i foder og produkter. Men også i forhold til opbevaring, transport og indpasning af restprodukterne i foderplanerne. Sessionen præsenterer resultater fra et projekt, som undersøger fodring af æglæggere med forskellige typer af biprodukter fra mask fra øl- og spiritusproduktion, klid fra møllerier, pulp fra produktion af juice, restprodukter af brød samt frasorterede ukrudtsfrø.

OPLÆGSHOLDERE

- JOHANNE SCHIMMING, økologisk landmand, Hegnholt, fortæller om lovgivning, risikovurderinger og logistik ved fodring med recirkulerede restprodukter.
- NIELS FINN JOHANSEN, konsulent, Innovationscenter for Økologisk Landbrug, gennemgår analyser af biprodukterne, forslag til foderplaner og økonomien i at fodre med restprodukter.

SKOVLANDBRUG

B4

Skovlandbrug – en introduktion

At løse cirkelns kvadratur: Er skovlandbrug foreneligt med moderne kapitalisme?

Skovlandbrug giver fristende muligheder. Økosystem-tjenesterne hjælper alle – fra landmændenes bundlinje til planeten. Den overraskende store produktivitetsfremmende effekt kan betyde en tiltrængt ekstraindkomst for landmanden, men udbredelsen af skovlandbrug går stadig langsomt. Hvad er forklaringen på dette paradoks? Hvorfor vælger landmænd tilsyneladende pengene fra? I denne session vil Patrick Worms give et overblik over potentialet i de mange forskellige former for skovlandbrug i Nord-europa, udforske de udfordringer, man som ny skovlandbruger kan møde, og pege på, hvordan de kan håndteres. Advarsel: der er ingen magiske løsninger.

OPLÆGSHOLDER

- PATRICK WORMS, President, European Agroforestry Federation, præsenterer perspektiverne for skovlandbrug under nord-europæiske forhold – herunder hvordan produktionssystemet påvirker klima, miljø, dyrevelfærd og biodiversitet.

FRUGT OG BÆR

B5

Robust
økologisk avl
af frugt og bær

Succes for frugt- og bærproduktion kræver bestøvning, regulering af skadedyr og brug af robuste sorter. De danske frugttræer skal bestøves for at bære salgbar frugt, og bær nyder godt af besøg af bier og andre bestøvere, som øger bærproduktion og -kvalitet. Økologiske frugtavlere er også afhængige af, at sygdomme og skadedyr ikke angriber frugterne. Der er derfor behov for udvikling af modstandsdygtige og robuste sorter, der trives under danske forhold. Sessionen opdaterer vores viden om, hvilke sorter der er mest robuste, og hvilke nye der er på vej. Sessionen er for dig, der har lyst til at blive økologisk frugtavler, eller for dig, der allerede er det og mangler inspiration til nye løsninger.

OPLÆGSHOLDERE

- MAREN KORSGAARD, akademisk medarbejder, Københavns Universitet, gennemgår vigtige nedslagspunkter i Dyrkningsvejledning for Økologiske Æbler og Pærer fra 2020.
- HANNE LINDHARD PEDERSEN, konsulent, HortiAdvice, vil sætte fokus på, hvilke sorter der er mest robuste i danske økologiske plantager. Derudover fortæller hun om EU-projektet Bio-Fruit-Net, hvor økologirådgivere og forskere er gået sammen om at dele information om den mest optimale dyrkning af æbler, pærer og blommer.
- HELLE MATHIASSEN, konsulent, HortiAdvice, tager dig med gennem helt nye danske resultater vedr. bestøvning af æbler og resultater for jordbær, som også har stor gavn af bestøvere.

PLANTER

C1

Samdyrkning

Dyrkning af forskellige sorter eller arter sammen kan give afgrøden en robusthed i forhold til etablering, udsving i klimaet, angreb af sygdomme og skadedyr samt et højere samlet udbytte. Og så kan samdyrkning virke positivt på jordens frugtbarhed. Der er imidlertid også udfordringer i at dyrke sortsblandinger, fordi de påvirker og påvirkes af andre dele af landbrugssystemet, f.eks. såsædsproduktion, afsætning, kvalitet og udbyttestabilitet. Der er forskellige metoder til samdyrkning – herunder sortsblandinger, sribedyrkning eller polykulturer. Valget af metode hænger bl.a. sammen med udstyr til at etablere afgrøden, samt om afgrøden kan/skal adskilles igen. Sessionen ajourfører dig på muligheder, fordele og ulemper ved samdyrkning af økologiske afgrøder.

OPLÆGSHOLDERE

- ANDERS BORGEN, grundlægger og planteforædler, Agrologica, fortæller om robustheden med sortsblandinger og om de udfordringer med afsætning og kvalitet, der kan følge med samdyrkning.
- HANNE LAKKENBORG KRISTENSEN, lektor, Aarhus Universitet, præsenterer data fra nye markforsøg med samdyrkning af kål, rødbede og hestebønner og fortæller, hvordan dyrkningssystemet kan påvirke biodiversiteten.
- STEEN NØRHEDE, økologikonsulent og landmand, deler sin viden om, hvordan polykultur øger biodiversiteten og opbygning af kulstof i jorden.

KVÆG

C2

Ko og kalv sammen

Ønsket om at fremme naturlighed i den økologiske mælkeproduktion har de senere år givet stort fokus på systemer, hvor ko og kalv kan gå sammen i længere tid efter fødslen. Udfordringerne ligger i at lave systemer, som både sikrer høj velfærd for ko og kalv, og som samtidig kan fungere rationelt i dagligdagen. Både dansk og international forskning har belyst emnet grundigt de senere år, og en række økologiske producenter har implementeret systemer med ko og kalv sammen. Sessionen præsenterer den nyeste viden på området og giver eksempler på praktiske systemer, hvor ko og kalv går sammen.

OPLÆGSHOLDERE

- MARGIT BAK JENSEN, professor, Aarhus Universitet, gennemgår resultater fra de nyeste forsøg om dyrevelfærd og udfordringer ved lang ko-kalv kontakt.
- IBEN ALBER CHRISTIANSEN, økologikonsulent, Innovationscenter for Økologisk Landbrug, fortæller om praktiske løsninger og management i besætninger med ko og kalv sammen.
- KRISTINE DALBACH, kvægbrugsleder, Svanholm Gods, og MEIE PETERS, økologisk mælkeproducent, Ny Dyrvig, deler erfaringer med systemer, hvor kalven går lang tid sammen moderen eller hos en ammetante.

GRIS

C3

Avl af robuste, økologiske grise

Brug af avlsdyr udviklet til intensiv griseproduktion i konventionelle systemer er en udfordring for økologiske producenter, fordi genetikken ofte resulterer i en høj smågrisedødelighed og dårlig kødkvalitet hos slagtedyrene. I et igangværende projekt har forskere ved Aarhus Universitet derfor brugt genomiske avlsmetoder til at udvælge avlsdyr, som lever op til de økologiske avls mål. Projektet er lavet sammen med økologiske griseproducenter, og målet er at etablere en avlsbesætning med produktion af sopolte til bred anvendelse i den økologiske griseproduktion. Sessionen opdaterer dig med principperne bag det nye avlsprogram og lægger op til diskussion om de økologiske avls mål.

OPLÆGSHOLDERE

- TRINE VILLUMSEN, adjunkt, Aarhus Universitet, fortæller om brugen af genomiske test som et værktøj til at fremme de økologiske avls mål for grise.
- TORBEN LANGER, økologisk griseproducent, Holstebro, deler sine erfaringer med det nye avlsprogram og definerer ideelle avls linjer for sin egen produktion.
- MORTEN KARGO, seniorforsker, Aarhus Universitet, lægger op til en diskussion blandt deltagerne om avls mål og udvikling af fremtidens avlssystem for økologiske grise.

SKOVLANDBRUG

C4

Skovlandbrug – status og potentiale under danske forhold

Træer er på vej ind i de danske dyrkningssystemer i form af skovlandbrug, som vil rykke grænser for samspil mellem drift og natur og udvide bredden og kompleksiteten af de ydelser, som landbruget kan og skal levere til fremtidens samfund. Træer kan være et svar på verdens klima- og biodiversitetskrise, og de kan skabe en mere robust og modstandsdygtig produktion for landmanden. I denne session sætter vi fokus på skovlandbrug i Danmark – status og potentiale.

OPLÆGSHOLDERE

- JULIE ROHDE BIRK, projektleder, skovlandbrug, Innovationscenter for Økologisk Landbrug, giver en status på udvikling og udbredelse af skovlandbruget i Danmark.
- ANNE GRETE KONGSTED, seniorforsker, Aarhus Universitet, præsenterer eksempler på nytænkning af systemer med grise og træer – til gavn for dyr og miljø.
- HANNE LINDHARD PEDERSEN, konsulent, HortiAdvice, fortæller om skovlandbrugssystemer med frugt og bær i praksis.

AQUAKULTUR

C5

Økologisk akvakultur – en niche i vækst til gavn for lokal og robust fødevarepro- duktion

Akvakultur er verdens hurtigst voksende animalske fødevareproduktion, som samtidig har en sundheds-, miljø- og klimapositiv profil. Perspektiverne i økologisk akvakultur dækker produktion af blåt og grønt protein til hhv. husdyrfoder og fiskefoder. Sygdommen rødpletsyge samt en række hudparasitter er en alvorlig udfordring for ørredopdræt, og på sessionen kan du høre om biologisk bekæmpelse af hudsnyltere, samt hvordan man på skånsom vis kan udsætte fisk for tidlig smitte for at skabe immunitet og senere hen undgå alvorlige sygdomsudbrud. Sessionen byder generelt på større viden om udfordringer og perspektiver inden for økologisk akvakultur.

OPLÆGSHOLDERE

- VILLY J. LARSEN, direktør, Foreningen Netværk for Økologisk Akvakultur, fortæller om perspektiverne i en øget produktion af økologisk fisk og muslinger samt om potentialer for samarbejde mellem landmænd og akvakulturbrugere.
- ALFRED JOKUMSEN, seniorrådgiver, DTU Aqua, beretter om forbedret vandkvalitet samt skjul og skygge i forhold til at opnå en bedre velfærd og et mere robust opdrætsmiljø. Han fortæller desuden om biologisk bekæmpelse af hudsnyltere – herunder foranstaltninger for at undgå tab som følge af den alvorlige sygdom rødpletsyge.

PLANTER

D1

DM i jord-
frugtbarhed

Din jords frugtbarhed er nøglen til succes som plante-avler. Men hvilke elementer spiller ind, og hvad kan du selv gøre for at skabe en så frugtbar jord som muligt? Vi hylder tre økologiske landmænd, som allerede har gjort noget særligt for jordens frugtbarhed, når vi kårer årets økologiske vindere i DM i jordfrugtbarhed. Kom og vær med.

OPLÆGSHOLDERE

- ANNETTE VIBEKE VESTERGAARD, landskonsulent, SEGES, fortæller om, hvordan du skaber en levende og frugtbar jord.
- *Det har vi gjort for at øge jordens frugtbarhed.* Vi portrætterer vinderfeltet i DM i jordfrugtbarhed, Økologi.
- TOVE MARIEGAARD PEDERSEN, specialkonsulent, Innovationscenter for Økologisk Landbrug, afslører vinderne af 1., 2. og 3. pladsen i kategorien DM i jordfrugtbarhed, Økologi.

KVÆG

D2

Vejen til
økologisk
mælk og kød
på 100
procent græs

Produktion af mælk og kød med græs som eneste fodermiddel har stor interesse blandt økologiske forbrugere, og produkterne græsmælk og græskød dukker op i de økologiske kølediske. Det er derfor interessant at se på, hvordan denne type fodring påvirker produktionen og kvaliteten af produkterne. Samtidig er det vigtigt, hvilke forudsætninger der skal være til stede for at kunne etablere en rentabel produktion af økologisk mælk og kød, baseret på 100 procent græs. Sessionen præsenterer nye resultater fra projekter om græsmælk og græskød – herunder resultater vedrørende kvaliteten af kød fra græsfodrede dyr.

OPLÆGSHOLDERE

- ARNE MUNK, konsulent, Innovationscenter for Økologisk Landbrug, gennemgår cases for bedrifter som overvejer omlægning til ren græs-baseret mælkeproduktion.
- IBEN ALBER CHRISTIANSEN, økologikonsulent, Innovationscenter for Økologisk Landbrug, præsenterer arbejdet med udvikling af kriterier for græs-baseret kødproduktion.
- MARGRETHE THERKILDSEN, lektor, Aarhus Universitet, fortæller, hvordan spise- og kødkvalitet påvirkes hos kvæg, der kun er opfodret på græs.

GRIS

D3

Grovfoder og restprodukter til grise

Hvor meget kløvergræs optager en økologisk so egentlig om sommeren? Hvordan indpasser vi bedst ensilage og restprodukter i vinterfodringen? Og hvordan undgår vi at overforsyne de økologiske søer med protein og belaste miljøet for meget? Det er en række centrale spørgsmål, som to nye forskningsprojekter om fodring af økologiske søer giver svarene på. I sessionen præsenteres resultaterne, og der gives nye anbefalinger til sommer- og vinterfodring af økologiske søer. Den nye forskning betyder, at økologiske søer nu får deres egne anbefalinger og ikke længere skal fodres efter normer baseret på konventionelt, indendørs sohold.

OPLÆGSHOLDERE

- MARIA ESKILDSEN, postdoc, Aarhus Universitet, præsenterer resultater fra helt nye forsøg med kløvergræs og grovfoder til søer og fortæller, hvordan det påvirker anbefalingerne for fodring af økologiske søer.
- SARAH-LINA AAGAARD SCHILD, specialkonsulent, Innovationscenter for Økologisk Landbrug, fortæller om, hvordan brugen af restprodukter til foder er en vej til mere bæredygtighed, og hun informerer om de restprodukter, der findes, og hvad deres potentiale er som fodermiddel til grise.
- JOHANNE SCHIMMING, økologisk landmand, Hegnsholt, fortæller om erfaringerne med restprodukter til økologiske grise på sin bedrift.

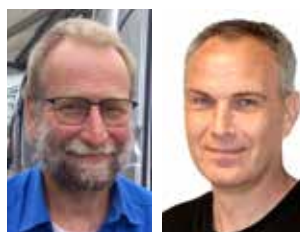
BIODIVERSITET

D4

Biodiversitet på gårdniveau

Naturen har brug for mere plads – og det gælder også i det økologiske landbrug. En mangfoldighed af liv i jorden, på markerne og i luften er vigtig for naturens trivsel, for sundhed og robusthed på bedriften. Det er der råd for og gode eksempler på, som du hører nærmere om på sessionen.

Et centralt råd er at prioritere de tiltag, der giver mest biodiversitet for tiden og pengene, som man bruger. Det er ikke nødvendigvis de mest omfattende tiltag, der giver den største effekt for naturen.

OPLÆGSHOLDERE

- ENDRIK MAAT, gartner, Gartneriet Rødmosse, fortæller om fokus på liv og mangfoldighed på sit biodynamiske jordbrug med alsidig grøntsagsproduktion, køer, heste, høns, geder, gamle træer og vådområder.
- BENT RASMUSSEN, økologikonsulent, Innovationscenter for Økologisk Landbrug, giver gode råd om en prioritering af indsatsen, for at få mest mulig biodiversitet på bedriften.

ROBUSTE
ØKO-BEDRIFTER

D5

Bæredygtig-
hed og
klimaneutrali-
tet i praksis
på Shimpling
Park Farm

John Pawsey er 4. generation på Shimpling Park Farm, en stor økologisk planteavlsgård i Suffork i England. I mange år har John Pawsey arbejdet på at udvikle en endnu mere bæredygtig og robust økologisk produktion. Alle elementer i den store økologiske værktøjskasse er i brug i arbejdet med at øge jordens frugtbarhed på vejen mod at opnå en kulstof-negativ gård. I 2014 blev der genindført husdyr på gården til recirkulering af næringsstoffer, og John Pawsey har netop etableret 25 hektar med skovlandbrug. Shimpling Park Farm er en virkelig inspirerende økologisk bedrift, der aktivt arbejder på konstant at udvikle gårdens bæredygtighed. Kom og bliv inspireret.

OPLÆGSHOLDER

- JOHN PAWSEY, ejer, Shimpling Park Farm, fortæller om sine initiativer og landbrugspraksis for at opnå en mere bæredygtig, robust og klimavenlig økologisk produktion. Det handler bl.a. om opbygning af jordens frugtbarhed, biodiversitet, skovlandbrug, sædskifter og brug af moderne teknologi.

PLENUM 2

Cirkulært landbrug

CIRKULÆRT LANDBRUG

Globalt er bæredygtigheden udfordret - det ved vi alle. Den cirkulære økonomi foreslår at tænke regenerativt, at anvende ressourcerne bedre med mindre tab og til fordel for naturen, miljøet og klimaet.

Cirkulært landbrug drejer sig om, hvordan landbruget kan bidrage til den samlede cirkulære økonomi. Mest muligt materiale skal fastholdes i eller tilbageføres fødevareproduktionen. Det drejer sig bl.a. om at fastholde, undgå spild og tilbageføre organisk materiale og næringsstoffer inden for landbruget, fra husholdninger og storkøkkener, fra fødevarevirksomheder samt slam fra spildevandsanlæg. Hvad er potentialet heri, hvilke dilemmaer oplever økologen, og hvordan kan vi tage fat?

OPLÆGSHOLDERE

- KNUD TYBIRK, Senior Innovation Manager, Food & Bio Cluster Denmark, præsenterer principperne for et cirkulært økologisk landbrug og gennemgår en model for cirkulært landbrug baseret på drøftelser med økologiske og konventionelle landmænd på Samsø.
- HENRIK WENZEL, professor, Institut for Grøn Teknologi og SDU Livscykluscenter, stiller skarpt på landbrugets rolle i den cirkulære økonomi. Det sker med afsæt i de globale bæredygtighedsudfordringer og klimahandlingsplaner, grøn omlægning af energisystemet og affaldshåndtering, især den organiske fraktion. Desuden omtaler han biogassens rolle samt vigtige kulstof- og næringsstofkredsløb.
- CASPER LAURSEN, afdelingsleder, Innovationscenter for Økologisk Landbrug, styrer efterfølgende en diskussion, som har fokus på, hvilke krav økologien skal stille, og hvor den vil være særligt udfordret.

KLIMA

E1

Kend dit
klimaaftryk
på bedriften

Præsentation af landbrugets nye klimaværktøj. Værktøjet kan beregne klimaaftryk på bedriftsniveau, pr. hektar og pr. produceret enhed. Klimaværktøjet byder også på et katalog af virkemidler, der kan tages i brug for at forbedre produktionens klimaaftryk. Kom og hør, hvordan det virker, og hvordan du kan få det i spil ude på din bedrift.

Overordnet oplæg samt oplæg om Planter er fælles. Oplæg om økologiske husdyr foregår i separate lokaler.

OPLÆGSHOLDERE

- JULIE S. HENRIKSEN, landbrugsfaglig projektleder, og FRANK OUDSHOORN, chefforsker, begge fra Innovationscenter for Økologisk Landbrug, præsenterer landbrugets nye klimaværktøj. Få indblik i, hvordan det er bygget op, og hvordan det kan bruges på bedriften til at reducere dit klimaaftryk.
- **PLANTER:** FRANK OUDSHOORN, chefforsker, Innovationscenter for Økologisk Landbrug, sætter fokus på, hvordan du bruger klimaværktøjet i forhold til økologisk planteproduktion og præsenterer virkemidler til at reducere den økologiske planteavls klimaaftryk.

- **KVÆG:** MARTIN ØVLI KRISTENSEN, specialkonsulent, SEGES sætter fokus på, hvordan du bruger klimaværktøjet i forhold til økologisk kvægproduktion og præsenterer virkemidler til at reducere klimaaftrykket på de økologiske kvægbedrifter.
- **GRIS:** FINN UDESEN, chefforsker, SEGES, sætter fokus på klimaværktøjets muligheder i forhold til økologisk griseproduktion og præsenterer virkemidler til at reducere klimaaftrykket fra de økologiske grise.
- **FJERKRÆ:** JETTE SØHOLM PETERSEN, chefforsker, SEGES, sætter fokus på klimaværktøjets muligheder i forhold til økologisk fjerkræhold og præsenterer virkemidler til at reducere klimaaftrykket ved hold af økologisk fjerkræ.

CIRKULÆRT
LANDBRUG

E2

Resurser og
kvalitet af
recirkulerede
restprodukter

I sessionen ser vi nærmere på potentialet i recirkulering af husholdningsaffald og slam fra spildevandsanlæg. Hvor store mængder af næringsstoffer kan vi opnå fra recirkuleret køkkenaffald og spildevandsslam, og hvordan bruger vi bedst gødningen i den økologiske planteproduktion. Sessionen fokuserer også på forhindringerne i at recirkulere restprodukter til det økologiske landbrug. Det gælder især risikoen for indhold af tungmetaller, medicinrester, organiske fremmedstoffer, smitstoffer og mikroplast. Endelig præsenteres der i sessionen resultater fra de seneste undersøgelser over forbrugernes holdning til cirkulært landbrug.

OPLÆGSHOLDERE

- ANTON RASMUSSEN, økologikonsulent, og CASPER LAURSEN, afdelingsleder, begge fra Innovationscenter for Økologisk Landbrug, præsenterer beregninger over, hvor meget køkkenaffald og spildevandsslam, der potentielt kan recirkuleres til de økologiske marker.
- JAKOB MAGID, lektor, Københavns Universitet, og ANNEMETTE PALMQVIST, prodekan, Roskilde Universitet, fortæller om kvalitet og risici ved brugen af recirkulerede produkter som gødning – herunder mulige risici for mennesker og dyr. Jakob Magid præsenterer desuden de seneste undersøgelser om holdningen blandt økologiske forbrugere til at bruge cirkulerede restprodukter som næringsstof på markerne.

REGLER

E3

Fra 2022 træder en række nye krav til dyrkning af økologiske arealer i kraft. Det handler bl.a. om krav om kulstofbinding og bælgplanter i sædskiftet samt reduceret brug af ikke-økologisk husdyrgødning.

Sådan påvirker nye regler de økologiske mark- og sædskifteplaner

OPLÆGSHOLDERE

- SVEN HERMANSEN, chefkonsulent, Innovationscenter for Økologisk Landbrug, fortæller om det faglige grundlag for et "fornuftigt" økologisk sædskifte.
- LARS HOLDENSEN, chefkonsulent, Landbrug & Fødevarer Økologi, fortæller om det politiske grundlag for de nye sædskifte- og kulstofbindingskrav.
- OLE OLSEN, økologisk planteavler, Holmegaard, fortæller om, hvordan hans sædskifte ser ud, så det honorerer de nye krav.
- JEFFREY GILMOUR, fuldmægtig i Landbrugsstyrelsen, fortæller, hvordan Økologikontrollen vil kontrollere, at de nye sædskifte- og kulstofbindingskrav overholdes.
- DARRAN THOMSEN, økologirådgiver, VKST, giver et indblik i, hvordan planteavlserådgiveren vil håndtere de nye regler i gødnings- og markplanlægningen og hvilke typiske udfordringer reglerne giver.

PLANTER

E4

Fremtiden byder på flere grønne proteiner i vores kost. Men hvorfor importere dem, når forretningspotentialet lige så godt kan ligge hos danske økologer? Dog er grønne proteiner til fødevarer relativt nyt og uopdyrket land. Hvilken fremtid ser vi ind i, og hvordan kommer vi godt i gang? Det er store og vigtige emner, der handler både om dyrkning, forbrugervaner og -præferencer.

Planteprotein til humankonsum

OPLÆGSHOLDERE

- LÆRKE KIRSTINE LUND, chefkonsulent, Landbrug & Fødevarer, sætter fokus på, hvad forbrugerne vil have, når hun præsenterer de nyeste indsigter om plantepreferencer og forbrug lokalt og globalt.
- INGER KJÆRGAARD, kok og indehaver, The Cookroom, sætter fokus på smagen. Inger Kjærgaard har sammen med Økologisk Landsforening smagt sig gennem dusinvis af forskellige bælgfrugt sorter og udleder "Det er vigtigst, at det smager godt", og det gør det, når kokkene øver sig og lærer at arbejde med de nye råvarer, som bidrager med masser af smag og konsistens i gryderne.
- INGER BERTELSEN, chefkonsulent, Innovationscenter for Økologisk Landbrug, præsenterer dyrkningsforsøg med The Big Five: lupiner, hestebønner, linser, ærter, kikærter og fortæller om, hvad man skal være særligt opmærksom på ved dyrkning af afgrøder.
- JESPER FOG-PETERSEN, plantefaglig vidensudvikler, Innovationscenter for Økologisk Landbrug, fortæller, om det virkelig kan passe, at sorter af bælgfrugter fra Canada, Australien, Grækenland og Litauen samt gamle landsorter som lollandske rosiner har en fremtid i dansk planteavl. Hvad kan vi bruge dem til i den grønne omstilling?
- METTE DAMBORG HANSEN, landskonsulent, SEGES, og LÆRKE KIRSTINE LUND, chefkonsulent, Landbrug & Fødevarer, kaster lys over, hvad økologiske landmænd kan få ud af at gå med på den grønne bølge – bl.a. med eksempler på parter i værdikæden, der har fundet sammen og skabt grøn forretning.

GENERATIONSSKIFTE
OG EJERFORMER

E5

Veje til et
generations-
skifte, der er til
at betale

Mange landbrug har brug for unge kræfter til at tage over. Det kan gøres som f.eks. glidende generationsskifte og ved forpagtningsaftale. På sessionen hører du om nye muligheder for at forpagte økologisk jord og blive selvstændig uden at være millionær eller stifte stor gæld. Sessionen giver også eksempler på den praktiske og økonomiske opbakning, som initiativerne bidrager med. Rådgivning om aftaler og finansiering er således meget vigtig. Faktisk er udfordringen at finde unge, der kan og vil drive et økologisk landbrug, men gode eksempler kan inspirere og vise mulighederne.

OPLÆGSHOLDERE

- NICOLAJ MØLLER GREGERSEN, landmand, Ormsiggård, har overtaget markdriften, mens hans far fortsat har køerne. Nikolaj fortæller, hvordan generationsskiftet er aftalt og forløber, og om erfaringer med at dyrke nye afgrødetyper.
- PER MIDTGAARD-OLESEN har forpagtet Solhøjgård ved Nørup af Dansk Økojord. Per fortæller om partnerskabet med Dansk Økojord A/S, og hvordan det har gjort det muligt at etablere en produktion af søer på gården.
- THOMAS HARTTUNG, landmand og iværksætter, Barritskov, og SØREN HERMANSEN, direktør, Samsø Energiakademi, fortæller om RAND-projektet: 11 nabogårde á ca. 40 ha på arealer rundt om Barritskov for forpagtere, der i tæt samarbejde vil dyrke regenerativt, biodynamisk og multifunktionelt.
- KIM QVIST, direktør, Dansk Økojord A/S, fortæller om den positive udvikling i køb af gårde til forpagtning. Udfordringen er nu ofte at finde unge, der kan og vil drive et landbrug.

KLIMA

F1

Hvordan kommunikerer vi vores klimaindsats?

Alle vil gerne gøre deres hoser grønne, når det handler om klimavenlig produktion. Men klimavenlig produktion på virksomheds- eller produktniveau har indtil nu været lidt elastisk i metermål. Hvordan kan og bør man kommunikere om klimatiltag på ordentlig vis? Og hvordan undgår man greenwashing i bestræbelserne på at være med på beatet, når det gælder om at fortælle forbrugerne om sine fortræffeligheder på klimaområdet.

OPLÆGSHOLDERE

- PAUL HOLMBECK, ejer, Holmbeck Eco Consult og medforfatter til rapporten "Retvisende klimakommunikation om fødevarer", fortæller om principper for klimapåstande om fødevarer samt om, hvordan man som økologisk landmand, virksomhed og branche strategisk bør forholde sig til emnet.
- CAMILLA UDSEN, projektchef for fødevarer, Forbrugerrådet, fortæller om Forbrugerrådets holdning til klimakommunikation, når det gælder fødevarer.
- ANNE KJELDEN, kategoridirektør, Arla Foods, fortæller om Arlas model for klimakommunikation og virksomhedens tanker bag modellen.

CIRKULÆRT
LANDBRUG

F2

Fremtidens gødning til økologerne: Fra køkken til mark

Madaffald fra professionelle økologiske køkkener er en oplagt kilde til næringsstoffer, der kan føres tilbage til gødsning af jorden på økologiske bedrifter. Regionshospitalet i Randers har kørt forsøg med økologisk madaffald og hvordan det kan omdannes til gødning hos en økologisk landmand. Afgasset madaffald fra store byer er en anden kilde til recirkulering af næringsstoffer, og for at styrke renheden stiller Københavns kommune nu krav om økologi-kvalitet over for behandlingsanlæggene. Recirkulering af afgasset økologisk biomasse er reguleret af lovgivningen og Landbrugsstyrelsen udvikler nu en vejledning for området, som inddrager de ansvarlige på biogasanlæggene.

OPLÆGSHOLDERE

- MONA CARØE JENSEN, chef-økonoma, Regionshospitalet Randers, præsenterer resultater fra et forsøg med tilbageførsel af økologisk madaffald gennem en omdannelse til økologisk gødning.
- SUSANNE LINDENEG, specialkonsulent, Københavns Kommune, og JACOB WAGNER JENSEN, biomassechef, Bioman, fortæller om, hvilke kvalitetskrav kommunen stiller over for behandlingsanlæggene, samt en ny lovgivning, der sætter grænser for indholdet af fysiske urenheder i affaldsbaseret gødning.
- MARIE-LOUISE RISGAARD, fuldmægtig, Landbrugsstyrelsen, giver status for lovgivningen på området og for arbejdet med at udvikle en økologivejledning for afgasset biomasse.

REGLER

F3

Perspektiver for
økologisk
såsæd under
nye regler

En ny økologiforordning træder i kraft i 2022; den har et mål om 100 procent økologiske frø fra 2036 og åbner for handel med økologisk heterogent planteforermateriale og tilpasset godkendelse af økologiske sorter til økologisk brug. Fremskaffelse af økologisk plantemateriale foregår også på tværs af grænser, og sessionen præsenterer et europæisk initiativ, som skal fremme brugen af økologisk plantemateriale generelt. I sessionen ses desuden nærmere på mulighederne i økologisk heterogent materiale og sorter, og det forklares, hvorfor og hvordan det er interessant for planteavleren.

OPLÆGSHOLDERE

- MERETE BUUS, chefkonsulent, Landbrugsstyrelsen, præsenterer den nye Økologiforordning, der træder i kraft i 2022, og som har et mål om 100 procent økologiske frø i 2036.
- TOVE MARIEGAARD PEDERSEN, specialkonsulent, Innovationscenter for Økologisk Landbrug, præsenterer LIVE-SEED-projektet, som er et europæisk samarbejde om at fremme brugen af økologisk plantemateriale.
- ANDERS BORGEN, grundlægger og planteforædler, Agrologica, præsenterer nye typer af såsæd i form af økologisk heterogent materiale og sorter samt mulighederne heri.
- MORTEN ØSTER KRISTENSEN, indehaver, Samsø Mel og formand for bestyrelsen for Landsorten, fortæller om, hvordan økologiske landmænd får adgang til nye sorter af såsæd, som ikke findes i almindelig handel.

PLANTER

F4

Regenerativt
jordbrug i en
økologisk
kontekst

Målet med regenerativt jordbrug er at genoprette jordens frugtbarhed. Man anvender dyrkningsmetoder, som forsøger at genopbygge landbrugsjorden til det økosystem, der oprindeligt har været. Samtidig kan de regenerative metoder bidrage til en bedre plantesundhed. Men hvilke metoder anbefales det at bruge frem for andre? Hvordan spiller de regenerative metoder sammen med de økologiske? Og forventes "Regenerativt Jordbrug" at blive en konkurrent til eller medspiller i økologien i fremtiden? Sessionen præsenterer de seneste trends og tendenser på området – herunder inspiration fra udlandet i forhold til økologisk certificering af regenerativt jordbrug.

OPLÆGSHOLDERE

- MARTIN BECK, rådgiver, fortæller om sin mission om at udvikle et resilient regenerativt jordbrug og deler sine erfaringer med de regenerative metoder samt de seneste trends og tendenser.
- ALFRED GRAND, økologisk landmand fra Østrig og medlem af det amerikanske "Regenerative Organic Alliance", giver sit perspektiv på regenerativt jordbrug i en økologisk kontekst, når han fortæller om sit forsknings- og forsøgslandbrug 'Grand Farm'.

MARKED OG
FORBRUG

F5

Lokal fødevarer-
forsyning

Lokal afsætning er for producenter, der har lyst til at opdyrke en kundekreds – og som kan lide at være i tæt dialog med kunderne om bl.a. dyrkningsmetode, udvalg og sortering. Kort vej mellem avler og forbrugere giver kontakt og større forståelse for hinandens ønsker og situationer. Det tager tid at afsætte lokalt, men det kan give bedre priser og mulighed for variationer i sortimentet. På sessionen hører du om erfaringer med lokal kundekreds, der tager økonomisk medansvar for gartneriets produktion, og om en deltager i EU-projektet FOOD2030 i Kolding, som har fokus på at fremme lokal forsyning med fødevarer. Bedriften sælger sine afgrøder direkte fra gården, på torvet og fra sin netbutik.

OPLÆGSHOLDERE

- KATRINE BACH HANSEN, gartner, Øhave på Tåsinge, fortæller om dyrkning af grøntsager på lejet jord, som hun afsætter til private og restauranter lokalt. Poseleveringer og CSA-ordning om medansvarlig økonomi er en vigtig del af økonomien i Øhave.
- LOLKE VAN MULLIGEN, landmand, Solskin I/S i Taps, fortæller om fordele, udfordringer og planer for afsætningen fra deres biodynamiske landbrug med grøntsager og kirsebær samt får, kvæg og grise.

KLIMA / KVÆG

G1

Klimaoptimeret
produktion af
økologiske
ungtyre

Den økologiske kvægsektor ønsker at fastholde flere af de fødte økologiske tyrekalve i en rentabel produktion af økologisk kød. Samtidig er CO₂-belastningen ved produktion af okse- og kalvekød i den høje ende. Det er derfor relevant at undersøge, hvordan en økologisk produktion af slagtekalve kan tilrettelægges, så både økonomi og klimabelastning bliver optimeret. Det har projektet "Klimaoptimeret produktion af ungtyre" set nærmere på, og sessionen viser, hvordan slagtevægt, genotype og fodringsintensitet påvirker økonomi og klima. Sessionen gennemgår desuden, hvilke konkrete tiltag på bedriften der kan sænke CO₂-belastningen fra produktion af økologiske ungtyre.

OPLÆGSHOLDERE

- ARNE MUNK, konsulent, Innovationscenter for Økologisk Landbrug, giver status på produktionen af økologiske tyrekalve og på CO₂-belastningen ved produktionen.
- KIRSTINE FLINTHOLM JØRGENSEN, projektkonsulent, Center for Frilandsdyr, præsenterer resultater fra projektet "Klimaoptimeret produktion af ungtyre," som viser, hvordan man bedst optimerer økonomi og lav klimabelastning samtidig.
- PER SPLETH, specialkonsulent, SEGES, gennemgår konkrete tiltag på bedriften, som sænker klimabelastningen ved produktion af økologisk kalve- og ungtyrekød.

CIRKULÆRT
LANDBRUG

G2

Recirkulering
gennem biogas
og organisering
i leverandør-
foreninger

Biogas er en oplagt mulighed for at recirkulere næringsstoffer til økologiske marker, men en af udfordringerne kan være at opnå tilstrækkelig biomasse til, at der kan etableres og drives en økologisk biogaslinje. Nye rapporter fra SEGES Økologi og Økologisk Landsforening har derfor givet en række konkrete anbefalinger til, hvordan den økologiske branche kommer videre med biogas. Dem hører vi nærmere om på sessionen. Endelig præsenterer sessionen erfaringer fra Leverandørforeningen til Nature Energy Månsson Biogas, der over en årrække har skabt en bred interesse for at levere økologisk biomasse til biogasanlægget og dermed dannet basis for en økologisk linje.

OPLÆGSHOLDERE

- MICHAEL TERSBØL, økologisk plante- og biogasrådgiver, ØkologiRådgivning Danmark, giver sit bud på, hvordan vi kommer videre med biogas i økologisk landbrug.
- JENS CHRISTIAN MATHIASSEN, formand for Leverandørforeningen til Nature Energy Månsson Biogas, og MICHAEL TERSBØL, fortæller om foreningens erfaringer med at skabe en bred interesse i området for at levere biomasse til anlægget og om driften af en økologisk biogaslinje.
- BRUNO SANDER NIELSEN, faglig direktør, Biogas, introducerer tilhørerne til emnet og styrer diskussionen sidst i sessionen.

REGLER

G3

Økologiens
placering i
fremtidens
europæiske
landbrugspolitik

Europas landbrugsproduktion skal være mere grøn, bæredygtig og klimavenlig. Rammerne fra EU's side er sat. Nu er det op til de enkelte medlemslande at udforme indholdet i de nye ECO-schemes – de grønne tilvalgsordninger, som den enkelte landmand kan vælge at implementere på sin bedrift og opnå økonomisk støtte til. Hvordan tegner konturerne sig af den fremtidige landbrugsstøtte til danske økologer?

OPLÆGSHOLDERE

- PETER RITZAU EIGAARD, enhedschef, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, giver en status på Danmarks arbejde med CAP 23 og udformning af ECO-schemes.
- KIRSTEN LUND JENSEN, sektorchef Økologi, Landbrug & Fødevarer, og SYBILLE KYED, landbrugs- og fødevarepolitisk chef, Økologisk Landsforening, tegner konturerne af den fremtidige landbrugsstøtte til danske økologer. De fortæller, hvordan Landbrug & Fødevarer og Økologisk Landsforening ser, at de forskellige ECO-schemes og støtteordninger under landdistriktpolitikken kan spille sammen.

PLANTER

G4

Jordens
frugtbarhed og
mikrobiologi

Der er en stigende interesse for, hvad jordens indhold af mineraler samt svampe, bakterier og andre mikroorganismer betyder for dens frugtbarhed, og hvad forskellige målemetoder kan vise om frugtbarheden. Humusindhold, krummestruktur, nematoder, sporstoffer, reaktionstal og andre data er i fokus, når man prøver at finde svar på, hvad der kendetegner en frugtbart og robust jord. Det er også afgørende, hvordan netværket bliver påvirket af afgørdevalg, kompost og jordbearbejdning. Metoderne rækker fra spadediagnosen til mikroskopet, og alle metoderne kan bidrage med oplysninger om, hvordan dyrkningen påvirker jorden og dermed grundlaget for afgrødernes vækst og udbytte.

OPLÆGSHOLDERE

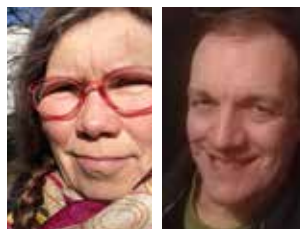
- JANNE AALBORG NIELSEN, landskonsulent, SEGES, fortæller om, hvilke kemiske analyser, f.eks. Albrecht-analyse, og hvordan biologiske tests som Solvita og Mikrobiometer, kan bruges i vurderingen af jordens frugtbarhed.
- ERIK KRISTENSEN, planterådgiver, ØkologiRådgivning Danmark, fortæller om Soil Food Web-analyser af jordens mikrobielle netværk, og hvad det kan betyde for kulstoflagring og dyrkningssikkerhed.

BIODYNAMISK

G5

Biodynamisk
dyrkning er
revitalisering

Biodynamisk dyrkning er økologisk plus et større helhedssyn på sammenhænge mellem jord, planter, dyr, naturelementer og mennesker på en bedrift. En gård ses som en levende organisme med livsenergi og evne til udvikling. Biodynamisk dyrkning er udviklet for at regenerere jorden biologisk og revitalisere den dynamisk ved hjælp af de biodynamiske præparater og metoder. Det har betydning for jordens frugtbarhed og ernæringskvaliteten af fødevarer og foder.

OPLÆGSHOLDERE

- METTE STJERNHOLM MELDGAARD, frugtavlser, Strynøfrugthave og mosteri, fortæller, hvorfor hun dyrker biodynamisk, og hvad det betyder for det praktiske arbejde med jorden, træerne og dyrene. Og hvad det bevirker for kvaliteten af frugt og most.
- NIELS VINGE RASMUSSEN, landmand, Kathrinesminde, fortæller om jordens frugtbarhed, komposten og biodiversiteten på gården med malkekøer. Og om sin dagligdag med ko-flokken, dens "gruppe-jeg" og det sociale liv med elever, der er interesserede i økologi plus noget mere.

PLENUM 3

Mere liv – større oplevelser i munden

MERE LIV – STØRRE
OPLEVELSER I
MUNDEN

Claus Meyer reflekterer over økologiens og biodynamikkens rolle på vores vej imod en mad- og måltidskultur med større etiske og sanselige kvaliteter.

OPLÆGSHOLDER

- CLAUS MEYER, kok og iværksætter.

STØTTET AF

Fonden for **økologisk landbrug**

ARRANGØRER Økologikongressen arrangeres af Innovationscenter for Økologisk Landbrug, Landbrug & Fødevarer og Økologisk Landsforening i samarbejde med ICROFS og Foreningen for Biodynamisk Jordbrug. Økologikongres 2021 er støttet af Fonden for Økologisk Landbrug.

Landbrug & Fødevarer

